

Hírforrás

PILISSZENTKERESZT KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK HÍRLEVELE • XI. ÉVFOLYAM / 2017. DECEMBER

Tartalom:

Községünk hírei	2.
Karácsonyi Ajándék!	3.
Tamási Áron: Karácsonyi pásztorcskák	4.
Hagyományos szlovák karácsonyi finomságok	5.
Jeles évfordulóink	6.
Szent László Emlékést	7.
Iskolai Iskolai események	8.
Óvodánkban történt	10.
Hírek a Községi Házból	11.
A Triola is kivette részét az adventi készülődésből	11.
A Pilisszentkereszti Szlovák Önkormányzat hírei	12.
Kiállítás a Pilisi Szlovákok Központjában	13.
Testvérvárosi köszöntő	16.
Dolgos hétköznapiak!	17.
Nyílt levél közügyben!	19.

A kis
Jézusra várva

Közösségünk hírei

Sikeres pályázat

Pályázati segítséggel megvalósult az óvoda palatetőjének cseréje, valamint felújításra került az óvoda főzőkonyhája!

Önkormányzatunk pályázatot nyújtott be a Belügyminisztérium, mint Támogató által kiírt Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések támogatására. A Támogató hatóság pályázatunkat 28.496.958,- Ft vissza nem térítendő támogatásban részesítette, 95%-os támogatási intenzitás mellett.

A támogatásból és az 5%-os önerőből a Pilisszentkereszti Szlovák Nemzetiségi Óvoda palafedésének cseréje, továbbá az óvodai főzőkonyha teljes körű felújítása valósulhatott meg.

A főzőkonyha felújítása magában foglalta a teljes belső átalakítást, burkolat és nyílászáró cseréket, elektromos és gépészeti felújításokat.

Az építőipari munkálatokon kívül lehetőségünk nyílt némi eszközbeszerzésre is. Az eszközbeszerzés keretein belül rozsdamentes tárolószekrények, állványok, asztalok, átdópultok, valamint burgonyakoptató beszerzése valósulhatott meg.

A fejlesztést az idei évben az óvodai zárvatartás időszakára ütemeztük, hogy az óvoda és a főzőkonyha munkáját a lehető legkevésbé zavarjuk.

Önkormányzatunk a beszerzési eljárást két körben bonyolította le, külön az építési beruházásra és külön a konyhai eszközbeszerzésre. Az építési beruházásra beérkezett ajánlatok közül a bíráló bizottság a HÁSZ Kft. (2000 Szentendre, Vadkacsa u. 7.) ajánlatát fogadta el, mely a legalacsonyabb árat adta a beruházásra. Az eszközbeszerzésre lefolytatott beszerzési eljárás nyerteseként a képviselő-testület az ASSUR Kft.-t (1126 Budapest, Böszörményi út 64.) jelölte meg.

A kivitelezési munkálatokkal okozott esetleges kellemetlen-ségektől minden érintettől elnézést kérek és köszönetet mondok mindenkinek, aki részt vett a pályázat sikeres elkészítésében, végrehajtásában.

Peller Márton polgármester

Új gesztenyefa a pilisszentkereszti templom előtt

Közös összefogással valósult meg a Római katolikus templom előtti elkorhadt és veszélyessé vált gesztenyefa pótlása.

Ezúton szeretnék köszönetet mondani a Magyar Közút Nonprofit Zrt.-nek, aki a veszélyes ágak visszavágásában nyújtott segítséget önkormányzatunknak. Köszönet továbbá a Pápai családnak, akik felajánlották, hogy saját költségen egy új gesztenyefát vásárolnak a településnek. A régi fa kivágását, és az új fa telepítését önkormányzatunk végezte.

Még egyszer köszönet mindenkinek, aki részt vett településünk szépítésében!

Peller Márton polgármester

Önzetlen segítség a bajban

Még augusztusban kigyulladt a használaton kívüli Nimród szálloda Dobogókőn, az Eötvös Loránd utcában. A négyszintes épület tetőszerkezete és a felső szintjének jelentős része, körülbelül nyolcvan százaléka égett.

Nagy erővel vonultak ki a tűzoltók. Az oltást a szentendrei, az esztergomi és a fővárosi hivatásos, valamint a pomázi önkormányzati tűzoltók végezték.

Az oltásban az önkéntes tűzoltóság pilisszentkereszti raja is részt vett. Minden oltásban résztvevő hivatásos és önkéntes tűzoltónak köszönjük az áldozatos munkáját.

Ezúton szeretnék külön köszönetet mondani a Korán családnak, akik az Önkormányzat által biztosított ellátáson felül ételadománnyal segítették a tűzoltók munkáját!

Peller Márton polgármester

2017. évi gólyahírek

	édesanya	édesapa
1. Hornyák Lilla	Komenda Katalin	Hornyák Péter
2. Glück Hunor	Cséki Hajnal Johanna	Glück István
3. Makkai Gyopár	Szilágyi Éva	Makkai Gábor
4. Szeles Emma	Perlaki Zita	Szeles Szabolcs
5. Kuhajda Bianka	Piláth Mónika	Kuhajda Zoltán
6. Rech Áron	Czémán Andrea	Rech László
7. Bene Kálmán Márton	Gáspár Zsuzsanna	Bene Kálmán
8. Bucsánszki Zalán Elek	Tóth Violetta	Nánási Elek
9. Szabó Fanni Flóra	Miklós Andrea Edit	Szabó Attila
10. Sipos Lara Zoé	Sipos András	Gaján Cintia
11. Fazekas Martin	Juhász Judit	Fazekas László
12. Glück Katalin	Dombai Katalin	Glück Krisztián
13. Walsch Marcell Albert	Klausz Bernadett	Walsch Péter

Balla Szilvia védőnő

Karácsonyi Ajándék!

Karácsony idején valahol mindenkiben ott van a vágy, hogy lássa lelki szemeivel a já-szolban fekvő Gyermeket. Ez a gyermek nem ön-magáért választotta a betlehemi istálló valóságát, hanem értünk, a mi megváltásunkért.

Az újszülött gyermekben ugyanakkor saját magunkat és családjunkat is szemlélhetjük. Karácsony a mi újjászületésünk, „istengyermekségünk” ünnepe is. Olvashatjuk a Szentírásból János levelében: „ab-ban nyilvánul meg Isten hozzánk való szeretete, hogy egyszülött fiát elküldte Isten a világba, hogy éljünk Őáltala”.

Csodálatosan jó érzés, hogy a kisdedben felismerhetjük: Isten szeret bennünket. Elindulni, megtalálni, hódolatunkat kifejezni, és átadni magunkat ajándékként a betlehemi gyermeknek.

Mi, azon meghitt szent estén, ajándékként adjuk oda önmagun-kat egymásnak – szinte „megistenülünk” a ragyogástól, emberi örömtől. Valahogy csak ezen a szent estén érezzük, hogy az ajándé-kozás valójában az eggyé tartozás kifejezése. Abban a soha el nem

feledett pillanatban érezzük át leginkább, hogy mi az igazi szeretet.

Ünnepeink szépségének és ragyogásának legnagyobb ajándéka a szeretet – karácsonyt ezért nevezik sokan a szeretet ünnepének. A hívők Jézus születését ünneplik karácsonykor, aki maga a meg-testesült szeretet. Milyen jó lenne Isten fiának születését úgy ünne-pelni, hogy az Ő békéje és szeretete szállna a világra. Mert Jézus Krisztus a legnagyobb ajándék minden embernek, aki befogadja Őt élete otthonába.

Engedjük, hogy ajándékká váljunk egymás számára, ajándékká Isten számára!

Szalay Zoltán atya

**Kegyelemteljes, áldott Karácsonyt
és áldásban gazdag, boldog Újévet kíván
a Szent Kereszt egyházközség!**

Štedrý deň v Mlynkoch Na Štedrý večer pod oknom aj túto pieseň spievali

Chodila Mária...
po širokém svete,
nosila synáčka
ve svatém živote.
Došla ona došla
k jednému kováču.
Kováču, kováču,
dajže mi nocľahu.
Nocľahu ti nedám,
troch tovarišov mám,
ve dne v noci kujú,
ani neprestanú.

Mamenko, tatenko,
bola to Mária,
čo tu čera večer
nocľahu pýtala,
Keby ja bol vedel,
že je to Mária,
bol jej dal postel
ze zlata, ze stríbla.
A já by bol ležal
z hlavu na kameni,
z hlavu na kamení.
z nohámí na trní.

Z nohámí na trní,
z hlavu na kameni,
to by bol urobil
ľudom na znamení.

(Zo zbierky Štefana Lamiho)

Adventi és karácsonyi miserend a Szent Kereszt plébániatemplomban

Roráté szentmise

hétfő reggel 6:00
kedd reggel 7:15 iskolások
rorátéja
szerda, csütörtök 17:30

December 24. vasárnap

szentmisék 8:00 és 10:00
Pásztorjáték 22:30
Éjféli szentmise 23:00

December 25. Karácsony

Urunk születésének ünnepe,
szentmisék 8:00 és 10:00

December 26. Karácsony

szentmisék 8:00 és 17:00

December 31. vasárnap, Szilveszter

szentmisék 8:00
és 17:00 hálaadó szentmise

2018. január 1. Újév

Szűz Mária
Isten Anyja ünnepe,
szentmise 8:00
és 18:00

Tamási Áron: Karácsonyi pásztorocskák

A szabadtűzhelyen, a betlehemi majorban, hajladozik a tűz aranylángja. Csodapásztorok melegednek a tűznél, melynek a fénnyel átvilágít az időn, és emlékezni serkent engemet is.

Tizenhárom éves voltam, s vezére a zsege pásztoroknak. Ezek a zsege pásztorok mind korombeli fiúk voltak, akiket gondosan megválogatva vettünk föl a nyájba. Amikor a kör bezárult, kiosztottuk a szerepeket. Elsőnek vezért választottunk, aki majd, karácsony este, az első beköszöntőt is fogja mondani, mindama lányos házaknál, ahova behatolunk. Aztán választottunk külső beköszöntőt, aki az ajtón kívül fog szólni, és hát meg is küzd azzal a másik nyájjal, amelyiket ott találunk esetleg a háznál. Utána kijelöltük a tűzmestert, aki vezényli az üdvözlő puffantásokat: majd megválasztottuk az énekvivőt és a mókamestert, nem különben a nagyotmondót, aki mindenkit le fog torkollni, szükség esetén még lódítva is éktelenül.

S aztán tanulni kezdtünk.

Így készültünk a szent hadjáratra, a karácsonyi kántálásra, s vártuk a napot és tele lélekkel az estét, amikor aranyfényrel felragyog a betlehemi csillag.

S végre a föld örömet kiáltott az égre, és az ég örömet kiáltott a földre.

Karácsony este lett.

Az áradó örömben úgy ringott a falu a völgyben, mint a békeség tava. S a tóban egybegyűlt a tizenkét zsege pásztor, mint tizenkét aranyhal. Elindultunk kövér örömmel, s miközben úsztunk a pátyolat estében, felzengett szívünkéből az ének. Szállott az ének, és zengedezve hirdette, hogy a betlehemi híradár a mi falunkba is hullatott egy tollat. Hullatott egy tollat a kicsi nép ismeretlen falujába: s öröm nyugodott azon, ami hullt, és piros megemlékezés a szegények felől.

Így énekeltünk és haladtunk lassan a falu között, a fehér holdvilágon: s miközben haladtunk, imitt és amott felzengett az örömnóta, s úgy világított valahány ének az éjszakában, mint a pászortűz lobogása.

A falu is megbolydult egészen.

Megbolydult, mert a reménység öröme szállotta meg az emberket, s kisöpörte szívükből az esztendő gondjait. Csak éneket termett a száj vagy jó szót. A vérből sem hullott indulat azon az este, hanem megnyugodva csörgedezett a vér, akár Betlehemben a patlak, minek a vízből szelíden ittak a csodapásztorok gazdátlan juhait. A házak tetején a hó világított, bent a szobában pedig szelíden a lámpa. S amikor valahonnét, úszva a holdvilágon, felhangzott az ének, leányocskák fürkésztek az ablakon át, s úgy várták madaras szívvel a zengő sereget.

Megálltunk a ház előtt, mely első volt a tervezetben. Lázár gazda lakott a házban, s volt neki egy lánya is, aki két bimbót a rózsabokorról már leszakított. Hát azon a kapun, örömhír énekszóval, bátran bevonultunk, s még fent az ereszen is, az ajtó előtt, énekeltünk egyet. Amikor ezt sikeresen elfűjtük, hagytunk módosan egy kis csendet, majd felcsendült a külső beköszöntő hangja, mondván a megkívánt harsány hangon:

*Örülj és örvendezz, nemes házigazda:
Kigyúlt a világnak Betlehem csillagja.
Örülj és örvendezz, kedves háznak népe,
Hogy ide vezérelt a csillagnak fénnye.*

A csillag fénnye szerencsés csendbe merült. Vagyis, bent a szobában, nem volt egy másik nyáj, amelyik belülről, valami elmés kérdéssel, rögtön megtámadott volna. Így aztán csak Lázár gazda szólt ki nekünk ünnepélyesen, mondván:

*Jónál jobb hírt hoztok, halljuk valahányan:
Gyertek azért beljebb, akármilyen bátran.*

S a szó végére meg is nyitotta nekünk az ajtót: s mi pedig egyenes cérnasorban, mint a vadlibácskák, bevonultunk az ünnepi szobába. Nekem, mint belső köszöntőnek a sor fejenél kellett állnom, s állottam is mily szívesen! Katonás léptekkel előre vezettem a sort, úgyannyira, hogy a sor végi pásztorocskák az ajtón belül még helyet vehessen. Akkor megvártam, hogy a léniát, ha valami hiba lenne benne, gyorsan kiigazítsák: s majd egy negyed fordulattal, egyszerre és valahányan, frontot vettünk pattanva a ház gazdája felé, ki a feleségével és a lányocskával ott állott várakozva az asztal mellett. S abban a percben, amint csizmácskánk szára megcsattant a fordulathoz, jobb kézzel és egyetlen villanó mozdulattal levettük fejünkéről a kucsmát, és én pedig hangzatosan, megszólaltam, mondván:

*Ahol a nap felkél, ama tájról jöttünk,
Hírmondás kedviért nagy utakat tettünk.
Mert szólott egy csillag, éppen felkelőben,
Hogy gyorsan induljunk éjjeli időben.*

*Napkelet országból így el is indultunk,
S ezen kedves házba hozott el az utunk,
Dicséretét zengjük Júda nemzetének,
Mert kinyílt virága Dávid vesszejének.*

*Származásunk felől sem hagyunk kétségben,
Vagyis bajban nőttünk, s tartós szegénységben:
S kik a juhnyáj után vénen vánszorognak,
Fiai vagyunk mi csodapásztoroknak.*

*Dehát ez voltunkat az Úr nem tekinté,
Hanem angyalával nékünk megjelenté,
Hogy földre lejöve világ megváltója,
Kinek a mi nyájunk igaz szószólója.*

Ámen.

S erre az „ámenre”, de abban a pillantásban, puszkaporos pisztolyával, a lábszára mellett a pádimentum felé, oly nagyot puffantott a tűzmester, hogy a lámpában a láng és a pironkodó kislány megriadt egyaránt.

Mi pedig harsanva mondtuk a lövésre:

– Szent jó estét kívánunk!

Ezzel aztán a szertartás madara el is szállt. A sor megbomlott, mosolyra derültek a szemek és öröme az arcok. Szíves szóval a gazda is biztatni kezdett minket, hogy vegyük közre az asztalt, s ülünk le. Köszöntöttük a szíves szót, s mint nagyra becsült férfiak, ki-ki a megillető helyre le is ült. A kislány pedig, mint nyíló háziasszony, kolbászt hozott az asztalra, s egy cserépfazékban töltött káposztát. A kolbász még cserszegett a forró zsírban, s rotyogott majdnem a káposzta is. Szokás szerint, s hogy az étek is csillapodjék még valamicskét, a gazda szilvapálinkát töltött, s a kisded Jézusra köszöntötte, aki éppen akkor nagyon fázódott a barmok között.

Aztán enni kezdtünk.

S evés közben egyre jobban megeredt a szó, mely a betlehemi pusztáról lassan hazarepült, s kezdett megtelni derűvel. Vagyis az

ideje megjönni a játéknak, melyet előre megbeszéltünk. Ránéztem hát a mókamesterre, s így szóltam:

- Messze van még az idő, amikor szakálla lesz.
- Kinek? – kérdezte a kislány.
- Aki ma született, annak – feleltem.

Tudván, hogy a Kisdedről beszélek, pírba borult a kislány arcocskája. Mi kedvesen neveltünk a rózsaszínű zűrzavaron, a mókamester pedig színre lépett, s így szólt:

- Hát én megelőztem azt az időt, hallják-e!
- Ni, s az hogy történt? – kérdezte a gazda.

A mókamester helyzetet vett, s kanyarítani kezdte a történetet, mondván:

– Hol van az a harcsafűrész, te legény? kérdi apám tegnapelőtt reggel. A helyin van, mondom neki, mire apám szól ismét: Hát ha a helyin van, akkor kondorítsd össze, mert megyünk s levágjuk azt a nagy fát a Csorgónál.

Itt megereszkedett egy kicsit a szóval, s folytatta:

– Hát mi el is mentünk, s egy óra alatt megérkeztünk, abban az irtalmatlan nagy hóban. Megkerültük a nagy fát, s a töviről széjjelpallottuk azt a rengeteg havat. Aztán térdre ereszkedtünk, s neki a fűrész a fának: s oly lelkünkéből húztuk, hogy a fa ágain reszketett a hó. Node, haladtunk is dicséretesen, mert egy félóra múlva, mint egy recsegő zuhatag, földre dőndült a fa. S a dőndülés után, ahogy a verejtéket le akarnám vala törölni a homlokomról, hát odapillantottam a fa csonka törzsökére, de fel is akadt rögtön a szemem, mert a fatörzsök fehér lapján nem semmit láttam, hanem az elszomorodott Jézus szakállas fejét.

– Jaj, igazán?! – mondta a kislány, mire a mókamester még bizonykodott is, mondván:

– A béka a hitetlenek nyelvire rakja a tojásait, ha nem így volt.

Éppen tettük volna, hogy tünedezünk a nagy csodán, de akkor megszólalt a nagyotmondó, s tiszte szerint így szólt:

– Aszemmi, hallják-e! Hanem János keresztapám a múlt héten egy vaddisznót lőtt, jó nagy vadkocát. Otthon neki is állott mindjárt, hogy felhasítja: s ahogy ott előttünk felvágja vala a hasát, hát a hasadékból két vadmalac szökött elő.

– Jaj, csakugyan?! – mondta ismét a kislány.

– Bizony – fűzte tovább a nagyotmondó. – De keresztapámnak is bolt bezzeg esze, mert hogy megjegyezze azt a két vadmalacot, a fülit mindjárt behasította mind a kettőnek: s aztán elcsapta őket az erdőre, hogy majd jövőre meglője őket, mint kész disznókat s jogos tulajdonát.

– Aj, be okos volt! – ámult a kislány.

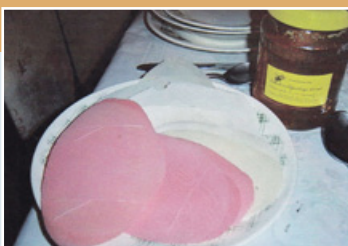
– Okos-okos – nézett a kislányra a mókamester. – De aki elbeszélte, az sem ingyen tette, mert igen nézi a maga fülit.

Megrebbent rögtön a kislány, s a két tenyerével letakarta mindjárt a két fület: s a két szeme pedig fényben röpdösött, mint két cseppecske madár.

Mosolyogtunk is rajta, de szerettük is.

S kedvelt ő is minket, úgy emlékszem, mert elmenőben virágot tűzött a sapkáinkra. S mi azokban a virágos kucsmákban rázendítettünk egy új énekre: s a patyolat estében zengedezve haladván egy másik lányos ház felé, ragyogott nyilván a mi szemünk is, mint a betlehemi csillag.

Hagyományos szlovák karácsonyi finomságok

Karácsonyi ostya

Hozzávalók: ¾-ed l tej, 100 g porcukor, 1 cs vaníliás cukor, 1 tojás, 30 g olvasztott vaj, 250 g sima liszt, szalonna a forma kikenésére.

A tej felében elhabarjuk a porcukrot, a vaníliás cukrot, a tojást, az olvasztott langyos

vajat meg a lisztet és fakanállal alaposan kidolgozzuk. Hozzáöltjük a tej másik felét, és egy órát állni hagyjuk.

Az ostyasütőt felhevítjük megkenjük szalonnával, kb. egy kanál tésztát öntünk rá és lassan összeszorítjuk. A tészta mindkét oldalát megsütjük. A kész ostyalapokat leszedjük a vasról és gyűrődészkára rakjuk nehogy meggörbüljenek.

Káposztás lepény

Hozzávalók: 1 kg liszt, 3-4 db krumpli, 5 dkg élesztő, ½ kanál só

A káposztás lereszeljük és sóval, borssal megpároljuk. A krumplit megfőzzük, összenyomjuk és a liszttel, élesztővel tésztát gyúrunk. Kelesztjük. A megkelt tésztából tíz cipót gyúrunk. A közepébe káposztát rakunk. Betekerjük és kinyújtjuk. Forró zsírban kisütjük.

Kapusník

Potrebuje: 1 kg múky, 3-4 zemiaky, 5dkg droždie, pol lyžici soli, 1 kg kapusty

Kapustu postrúhame, uparíme dáme do nej trochu soli a korenia. Zemiaky uvaríme, pomágame. Z múky, zo zemiakov a z drožd' a urobíme cesto. Necháme to nakysnúť. Potom urobíme malé cestáčka a do stredu dáme z uparenej kapusty. Cestáčka rozšúlame a v teplej masti vypražíme.

Mákosguba

Tésztája ugyanolyan, mint a káposztáslepénynek. Pogácsaszerűen kiszagatjuk és szilvalekvárral töltjük. Lehet üresen. lekvár nélkül is kiszagatni. Ezután a sütőben megsütjük. Amikor kihűlt forró vízben kifőzzük és cukrozott, darált mákkal meghintjük.

Buchtičky, pupáky

Urobíme kapusníkové cesto. Potom to rozšúlame, vykrojíme pagáčky. Do niektorých dáme slivov lekvart o sú buchičky. Môžeme nechat' aj prázdne – to sú pupáky. Potom ich upečeme. Keď sú až vyhladnuté, vo vrelej vode ich uvaríme a dobre posypeme makom.

Jeles évfordulóink

„Emlékek nélkül nemzetnek híre csak árnyék.”

A „Jeles évfordulóink” sorozat keretében jelen számban a 800 évvel ezelőtt kezdődött keresztes hadjárata alkalmából

II. András királyunkra emlékezünk, akinek élete édesapján és tragikus sorsú első feleségén keresztül falunkhoz is kapcsolódik.

II. András magyar király (1205–1235)

II. András 1176 körül született, III. Béla király és Antiochiai Anna fia. Ifjúkorában (1188–1190) Halics hercege. A magyar királyságot bátyja, Imre örökölte. Apja kiterjedt birtokok mellett nagy összegű pénzt hagyott rá azzal a kötelezettséggel, hogy szentföldi hadjáratot indítson. Megkapta a horvát-szlavón-dalmát hercegséget, ahol 1197-től 1205-ig önálló fejedelemtént uralkodott. Hatalmi törekvéseit 1200-tól felesége, a bajorországi Andechsben született Gertrúd hercegnő ösztönözte. András több alkalommal szervezett összeesküvést, hadjáratot bátyja ellen. Imre közeledni érezte halálát, Andrást kormányzóvá és kiskorú fiának, a királlyá koronázott III. Lászlónak gyámjává tette. Amikor a kis király meghalt, a korona és a hatalom végleg Andrára szállt.

Uralkodása első éveit a királyné befolyása jellemezte, aki saját testvéreit jelentős hatalomhoz juttatta, így egyre növekedett a német befolyás. Az udvartartás fényűzése Andrást az eladósodás, a gyengülő királyi hatalom felé vitte.

1212-ben négyéves leányukat, a későbbi Szent Erzsébetet eljegyezték Lajos türingiai örgróffal, és Türingiába vitték.

1213. szeptember 28-án az idegenek uralma ellen összeesküvő főúri párt meggyilkolta a 28. életévét éppen betöltött királynét, akit a mai Pilisszentkereszt melletti ciszterci Apátságban temettek el. (Az apátságot András apja, III. Béla alapította.) Gertrud hazai közmegítélését a Bánk bán című tragédia nagymértékben befolyásolja.

Ebben ő a negatív főhős, a magyarok elleni elnyomás megtestesítője, akit Katona József szükségszerűen csak negatív tulajdonságokkal ruházott fel. A tudományos kutatások feladata, hogy ezt a képet megerősítse, cáfolja vagy árnyalja, de történelmi tény, hogy Gertrud királyné volt Árpádházi Szent Erzsébet és országépítő IV. Béla királyunk édesanyja, egyenesági leszármazottjai között további 5 szentté vagy boldoggá avatott személyt találunk. Emberileg pedig az is érthető, hogy politikai okok miatt száműzött rokonait befogadta, és bizalommal volt irántuk.

A merénylet idején az általános elégedetlenség oly nagy volt, hogy András nem tudott kellőképpen föllépni, csak látszatintézkedéseket tett. Katonai erejét Halics visszaszerzésére indított hadjáratokra vesztegette, melyek nem hoztak tartós sikert.

800 évvel ezelőtt, 1217-ben indította meg sokat halogatott keresztes hadjáratát. II. András, VII. Lipót osztrák és Lajos bajor herceg kb. tizenötezer fős serege Spalatóból Ciprusra, majd Akkóba érkezett. A vezérek torzsalkodásába beleunt Andrást király 1218 elején elhagyta őket; ekkor a maradék sereg a holland és fríz keresztesekkel együtt a kölni Olivér tanácsára Egyiptomot támadta meg. Damiette várának hosszú ostroma közben az osztrák herceg s mások is hazatértek, de a sereg zöme helyén maradt. Elutasították Alkamil szultán békeajánlatát, aki hajlandó lett volna az elrabolt Szent Keresztet visszaadni, s a jeruzsálemi királyságot kiűriteni. 1219 végén elfoglalták ugyan a várost, de a pápai követ által javasolt további támadások a Nílus áradása miatt kudarcba fulladtak. 1221-ben kénytelenek voltak békét kérni, s a szabad elvonulásért Damiette-et visszaadni.

II. András király 1222-ben kibocsátotta az Aranybullát, melyet az 1215. évi angliai Magna Charta után Európa második alkotmányos diplomájának neveznek. 1225-ben kiverte a Barcaságból az általa 1210 körül betelepített német lovagrendet.

Második felesége, a francia királyi ház egyik mellékágából származó Capet-Courtenay Jolánta, a latin császárrá választott Péter leánya volt. 1233-ban újból megözvegyülve, 1234-ben Beatrixot, az Estei örgróf fiatal leányát vette nőül.

II. András király 1235-ben halt meg, az egresi ciszterci monostorban temették el második felesége mellé, akihez leginkább ragaszkodott, s akinek révén a francia lovagi hatások erősödtek udvarában. Utóda fia, IV. Béla lett, akinek néhány év múlva a minden képzeletet fölülmúló tatár veszedelemmel kellett szembenéznie.

Dr. Horváth Sándor – Dr. Legeza László
SZPKE

Gertrud Erzsébettel és Bélával
(Rieger Tibor alkotása, Pilisszentkereszt)

**II. András királyt felveszik
a Johannita Lovagrendbe**
(Málta, Nagymesteri Palota)

Szent László Emlékest

A nemzetpolitikai államtitkárság a 2017-es évet Szent László-émlékévként nyilvánította a „lovagkirály” trónra lépésének 940., szentté avatásának 825. évfordulója alkalmából. Az emlékévként célja, hogy felhívja a figyelmet arra, hogy Szent László a keresztény egység jegyében kapcsolta össze a közép-európai nemzeteket.

Az emlékévként eseményeihez kapcsolódóan a Szentkereszti Polgári Kör Egyesület, a Pilisszentkereszti Római Katolikus Plébánia és a Közösségi Ház és Könyvtár Szent László Emlékest szervezett, melyre november 03-án a Közösségi Ház nagytermében került sor szép számú közönség előtt. Többen érkeztek a környező településekről, a fővárosból, de volt miskolci és grazi vendégünk is.

A Pilisszentkereszti Szlovák Nemzetiségi Óvoda a tavalyi Szent Márton ünnepséghez hasonlóan az idei megemlékezéshez is kapcsolódott. A Süni csoport óvodásai szép rajzokat, íjakat, kardokat készítettek, és egy korabeli vár makettjét is megépítették. A Szent László legendák ihlette alkotások kis alkotóit, valamint Szemán Rózsa és Buzásné Barta Ildikó óvónőket, Kormosné Karmó Katalin dajkát Szalay Zoltán atya köszöntötte, és adta át nekik a szervezők ajándékait.

Dr. Legeza László máltai lovag „Szent László, a lovagkirály” címmel tartott előadásában nem csak Szent László életét mutatta

be, hanem rávilágított arra, hogy a pozitív példaképekre korunkban is nagy szükség van.

Dr. Prokopp Mária egyetemi tanár, művészettörténész, a Szent István Tudományos Akadémia tagja „Szent László a művészetben” címmel tartott gazdag képanyaggal illusztrált lebilincselő előadást. Az előadást követő beszélgetés során azt is elújságolta, hogy egy, a középkori magyar történelemmel is foglalkozó kanadai kutató szerint a középkori lovagregények Lancelot lovagja a mi Szent

László királyunkat jelenti.

Az emlékest közönsége Sárközy Mária gyönyörű énekében is gyönyörködhetett, és édesanyja előadásában hallhattuk Arany János Szent László című költeményét.

Dr. Horváth Sándor
SZPKE elnök

Iskolai események

Az őszi programok folytatásaként a tanulás mellett sok érdekes programon vettünk részt.

Idén első ízben „szellemes szellem-estet” szerveztek nyolcadikosaink. Meglepően érdekes jelmezeket láttunk. A töklámpások versenyén a zsűrinek nagyon nehéz feladata volt.

■ November 14-én, 15-én nyílt napokat tartottunk. Diákjaink szülei látogathatták meg a tanítási órákat.

■ A hagyományos Suli-bulin több százan voltunk jelen. A hangulatos, vidám műsorról pedagógusaink és tanulóink gondoskodtak. A jó hangulathoz a szülők büfével – finom süteményekkel, szép szendvicsekkel – járultak hozzá. A gyerekek kézműves munkákat készítettek, csocsóbajnokságra nevezhettek be, zsákbamacskázhattak, tombolázhattak.

Nagyon köszönjük a sok-sok felajánlást, ajándékot!

Photo: Erika Fajnorová

Photo: Erika Fajnorová

Photo: Erika Fajnorová

- A Magyarországi Szlovákok Szövetsége által szervezett konferencián tanulóink verssel és énekkel köszöntötték a jelenlévőket.
- Az a megtiszteltetés érte iskolánkat, hogy községünk első adventi gyertyájának meggyújtásánál mi szerepelhettünk. Nagy izgalommal készültünk. Iskolánk minden tanulója szerepelt a rendezvényen. Karácsonyra készülődve közel ezer mézeskalácsot sütöttünk.
- A Mikulást az iskolában és a templomban vártuk.

December 21-én karácsonyi szentmisén vesz részt az egész iskola. Decemberben hagyományos szlovák műsort tartunk, amelyről a következő újságban beszámolunk.

Áldott ünnepeket kívánunk!

Iskola

GIGA PÁRTY V MLYNKOCH

V sobotu, osemnásteho novembra 2017, bola v Pilíškej národnostnej základnej škole šlolská giga pártý – ŠULI – BULI. Do školy prišli žiaci, učitelia, rodičia, hostia, bývalí žiaci školy. Rodičia doniesli sendviče a koláče.

Pripravili sme program. Spievali sme slovenské aj maďarské piesne, tancovali sme. Štvrtáci zahrli aj divadlo. Druháci recitovali. Nakoniec všetci žiaci tancovali a spievali a všetci diváci tleskali. Po programe sme si mohli vybrať, čo budeme robiť. Niektorí hrali stolný futbal, iní hrali pexeso. Mohli sme robiť darčeky v tvorivej dielni, kúpiť si čaj v čajovni alebo v bufete sendvič, koláčik či nápoj. Kúpili sme si tombolu aj mačku vo vreci.

Všetci boli šťastní a veselí. Už teraz čakáme na budúci školský rok a ŠULI - BULI.

Žiaci piatej triedy Slovenskej národnostnej školy v Mlynkoch

GIGA PARTY SZENTKERESZTEN

2017. november 18-án, szombaton a Pilisszentkereszti Szlovák Nemzetiségi Iskolában fergeteges iskolai SULI-BULI volt. Az iskolánkba diákok, tanárok, szülők vendégek és volt diákok jöttek. A szülők szendvicset és süteményeket hoztak.

Programot szerveztünk. Szlovák és magyar énekeket énekelünk, táncoltunk. A negyedikesek bábszínházat is játszottak. A másodikosok szavaltak. A végén minden diák táncolt és énekelt, amit a nézők megtapsoltak. A program után szabadon eldönthettük, mit szeretnénk csinálni. Van aki csocsózott, van aki memória játékot játszott. Ajándékokat készíthettünk az alkotóműhelyben, teát, szendvicset, süteményt és üdítőt vásárolhattunk a büfében. Tombolát és zsákmacskát vásároltunk.

Mindenki boldog és vidám volt. Már most várjuk a jövő évi SULI-BULIT.

A Szlovák Nemzetiségi Iskola ötödikesei

Haikuvanie v Mlynkoch

*„Dobrá vôľu mal.
Celý večer nadšený
haiku HAIKU-val.“*

Gregor Papuček sa narodil v Mlynkoch v roku 1938. Je básnik. Má slovenské korene, preto píše básne po slovensky. V stredu podvečer, 22. novembra 2017, prišiel medzi žiakov Slovenskej národnostnej školy v Mlynkoch. V Stredisku pilíškych Slovákov piatáci, šiestaci, siedmáci a ôsmaci recitovali nové básne Gregora Papučeka z knihy Hviezdné nebesá. Verše sú písané vo forme haiku. Je to japonská báseň, ktorá má tri riadky.

*Päť – sedem – a päť
je počet mór v haiku.
Jak tam, tak i späť.*

*Má len tri riadky,
nieto miesta v haiku
na taľafatky.*

Zoznámili sme sa s básnikom, zarecitovali sme mu jeho verše. Od spoločnosti SlovakUm sme dostali jeho novú knižočku, do ktorej sa nám ujo spisovateľ aj podpísal. Ujo spisovateľ nám hovoril aj o tom, čo ešte napísal. Zaspieval nám aj obľúbenú pieseň svojho starého otca z knihy Na tom našom nátoni a potom tým, ktorí hovorili jeho verše daroval aj túto knihu.

Páčilo sa nám toto stretnutie. Učitelia, žiaci, rodičia aj hostia - všetci sme tleskali. Pre básnika máme pripravené zvedavé otázky a tešíme sa na jeho novú knihu.

*Na hodine slovenčiny napísali žiaci piatej triedy
Slovenskej národnostnej školy v Mlynkoch*

PILISSZENTKERESZTI ISKOLÁÉRT ALAPÍTVÁNY

2016. évi jövedelemadó 1%-ának
felajánlásakor

434 794 Ft összeg érkezett

a Pilisszentkereszti Iskoláért Alapítvány
számlájára 145 fő támogatásaként.

*Ezúton is köszönjük szíves támogatásukat!
Iskolánk tanulói a jövőben is számítanak
az Önök támogatására!*

Óvodánkban történt

Eseménydús őszt hagytunk magunk után és a tél is megérkezett már, repül az idő!

■ A Szüreti Bál után még élveztük az indián nyarat, kirándultunk, sétáltunk, élveztük az őszi időt és a környezetet, a természet pompáját.

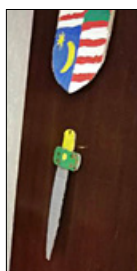
■ Októberben, a Német Önkormányzat jóvoltából egy gyönyörű babakiállítás nézhetek meg óvodásaink. És mivel a jó hír hamar terjed, két pomázi ovis csoport is eljött megnézni, őket a baba kiállítás meglátogatása után teával és sütivel vendégteltük meg.

■ A Szegedi Látvány Színház, Az erdő kincseinek nyomában c. interaktív darabbal szórakoztatott minket, ismét sokat tanultunk a növények védelméről, a gyógynövények fontosságáról, az egészségvédelemről, a szelektív hulladékgyűjtésről. Mindezt rendkívül humoros, szórakoztató formában.

■ November 3-án a Polgári Kör által szervezett Szent László Emlékestén vettek részt nagycsoportos gyermekeink, he-

tekig készültek a pajzsok, kardok, címerek, és a témához kapcsolódó rajzok és képek. Az alkotásokból a Községi Házban kiállítást rendeztek, egyes darabok még most is megtekinthetők. A megilletődött „alkotókat” megdicsérték és meg is jutalmazták.

■ Novemberben még élveztük a néha „tavaszas” őszt, sokat voltunk a szabadban, a községi játszótéren még pónilovat is simogathattak a gyerekek.

A szülők és az óvó nénik esténként és csoportonként már az adventi vásárra készültek. Szébbnél szebb portékákat készítettünk.

A hónap végére megérkezett az igazi tél, ezt is alaposan kiélvezték, szánkóztak, hógolyóztak, alig akartak bemenni ebédelni.

■ December 5-én gyermek misén vettünk részt a templomban, ahová maga „Szent Miklós” püspök érkezett meg a gyerekekhez.

6-án az óvodába is eljött a Mikulás és ismét nagyon jól értesült volt, de jószívű is, nem akarta elhinni, hogy néha rosszkodni is szoktak ezek a gyerekek.

■ 10-én az esti mise után a Süni csoport gyűjtötte meg a gyertyát az Emlékparkban elhelyezett Adventi koszorún, majd egy rövid, de tartalmas műsorral kedveskedtünk a jelenlévőknek.

A még hátralévő két hétben:

■ December 15-én rendezzük meg a hagyományos adventi vásárunkat.

■ 19-én tartjuk meg az ovis karácsonyt, amelyre a hagyományokhoz híven az iskolások szlovák betlehemessel kedveskednek gyermekeinknek. Az óvoda épülete már ünnepi díszbe öltözött, kedves kis műsorokkal készülnek a csoportok és nagy izgalommal várják az ajándékokat.

Találkozunk 2018-ban addig is minden kedves olvasónknak áldott, békés Karácsonyt és egy sikeresben, eredményekben gazdag Boldog Új Esztendő kívánok mind magam, mind az óvoda dolgozóinak nevében!

Hírek a Községi Házból

Újra indult a gyermek színjátzókör

Nagy örömmre újraindítottam a színjátzókört kisiskolásoknak. Egyelőre kilenc lelkes gyermek ismerkedik játékos feladatokon keresztül a színház világával. Beszéd, légzés, mozgás és koncentrációs gyakorlatokkal fejlesztetem képességeiket. Ezek a foglalkozások elősegítik a gyermekek önbizalmának növelését, megtanulnak csapatként dolgozni, egymással kooperálva. Enyhíti az esetleges beszédhibákat, légzésdinamikai problémákat. Kis csapatommal nagy fába vágtuk a fejszénket, hiszen a negyedik gyertyagyújtásra egy pici színdarabbal készülünk, a címe: Adél karácsonya. Bár csak október óta foglalkozom ezekkel a gyerekekkel, úgy éreztem, fontos a megmérettetés, kell egy cél, amire készülhetnek. Nagyon szeretnek játszani, élvezik a foglalkozásokat, egyre jobban fejlődnek. Ezzel a „nagy” színjátzó utánpótlása elindult. Szeretettel várunk minden olyan általános iskolást, aki kedvet érez a színjátékhöz, minden csütörtökön fél öttől fél hatig a Községi Házban. A foglalkozásokhoz folyamatosan lehet kapcsolódni. Hiszen játszani öröm!

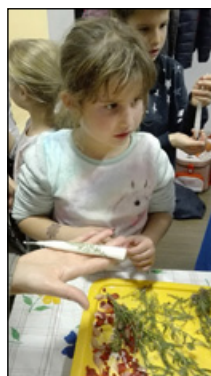
Pap Katalin

ÚJRA INDUL A SZÍNJÁTZÓKÖR

GYEREKEKNEK A KÖZSÉGI HÁZBAN

■ November 8-án, a népi kézműves foglalkozás keretében gyertyát mártottunk a gyerekekkel és az őket kísérő szülőkkel. A foglalkozásnak nagy sikere volt, a gyerekek több gyertyát is készítettek és megbeszéltük, hogyha elhozzák a következő alkalomra, az adventi koszorú készítésre, akkor az általuk mártott gyertya díszíti majd a koszorút.

■ November 22-én a népi kézműves foglalkozáson adventi koszorút készítettünk a gyerekekkel.

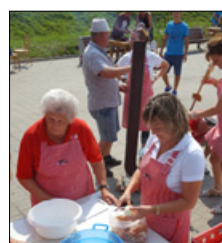
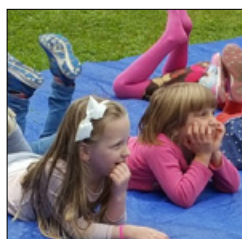
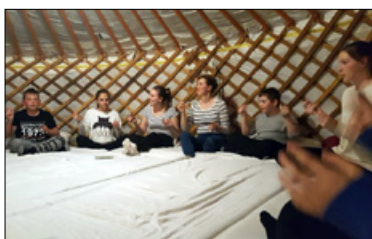

A Községi Ház és Könyvtár programjairól, szolgáltatásairól folyamatosan tájékoztatást adunk a település honlapján, ezenkívül a facebook.com/pilisszentkereszt.mlynky oldalon és a facebook.com/kozosseghazpilisszentkereszt oldalon egyaránt.

Az összefoglalót készítette: Nyitrai Zsuzsa

A Pilisszentkereszti Szlovák Önkormányzat hírei

**A Pilisszentkereszti Szlovák Önkormányzat rendezvényei 2017-ben képekben
Podujatia Slovenskej samosprávy v Mlynkoch v roku 2017 na fotkách**

XI. Fánkfesztivál
2018.02.10.

**XI. Pilíška kavalkáda – Šiskový festival
bude usporiadaný 10. Februára 2018**

**A XI. Pilisi Kavalkád – Fánkfesztivál
2018. Február 10-én kerül megrendezésre**

Nostalgický klub

každý druhý piatok v mesiaci
o 19.00 hodine
v Stredisku pilíšskych Slovákov

Nosztalgia klub

minden hónap második péntekén
19.00 órakor
a Pilisi Szlovákok Központjában

Jazykový kurz slovenčiny

každý útorok
v Stredisku pilíšskych Slovákov

Szlovák nyelvtanfolyam

minden kedden
a Pilisi Szlovákok Központjában

Mesterség és kultúra

Kiállítás a Pilisi Szlovákok Központjában

Havasi juhászok Pilisszentkereszten

A Magyarországi Szlovákok Kulturális Intézete és a Szlovákia budapesti Szlovák Intézete 2017. november 9-én Pilisszentkereszten, a Pilisi Szlovákok Központjában „Mesterség és kultúra” címmel nyitotta meg a lipitovújvári (Liptovský Hrádok) Juhaszati Múzeum kiállítását. A kiállítás kurátora PhDr. Iveta Zuskinová a gyűjtemény anyagát Pavol Socháň, Jozef Doležal, František Hodoš fényképeivel, továbbá 19. és 20. századi kiállítási tárgyairól készült rajzokkal színesítette.

A keletről érkező valachok betelepítése, a kárpáti pásztorkodásként ismert juhtenyésztési rendszer elterjedése Szlovákia északi területein a 15. és 17. század közötti időszakra tehető. A valach juhászkodás jellemzője volt, hogy a juhokat a gazdálkodás által az addig nem hasznosított területeken legeltették, továbbá az állatokat nemcsak a gyapjukért és húrukért nevelték, hanem a hangsúly áttevődött a megtermelt tej feldolgozására. Ennek következményeképpen az eredetileg földművelő környezetben élő családok kezdtek a juhtenyésztésre szakosodni, s tudásuk generációról generációra áthagyományozódott. A juhtenyésztés új formáinak a lipitói gazdaságra gyakorolt pozitív hatását Korvin Mátyás király is elismerte, amikor 1474-ben kiadta a Valach jogok és szabadságok nagy oklevelét. Valószínűleg ennek is köszönhető, hogy a valach juhtenyésztés nem csupán Liptó (Liptov), hanem Zólyom (Zvolen), Árva (Orava) és más vármegyékben is meghatározó foglalkozássá vált.

A pásztorszálláshoz kötődő havasi juhtenyésztés gazdasági éve két részre osztható: 1. a falvak juhainak nyájban történő közös legeltetése a nyári időszakban az irtásokon és a magasabb területeken elhelyezkedő legelőkön, 2. a téli időszakban a nyájak etetése az erdei telelőhelyeken.

Az új foglalkozás elterjedését követően a tenyésztők kezdtek társulásokba szerveződni. A társulás élén a szállásgazda állt, aki irányította a gazdaság működését, ellenőrizte a tejfeldolgozást, felügyelte a termékek elosztását és a főleg értékesítését, hogy ezen keresztül kerüljön pénz a társulás pénztárába. Ő vásárolta a juhok számára a nyalósót, biztosította a szállás költözésekor az edények szállítását, valamint karámozáskor ő határozta meg a terelési sorrendet. Feladatai közé tartozott a számadójuhász és a legények kiválasztása, s a társulás képviselőjeként ő írta alá velük a szerződést. Továbbá ő képviselte a számadójuhászsza és a felsőbbeségekkel szemben a pásztorszállás érdekeit. A munkájáért természetbeni juttatásban részesült a pásztorok termékeiből és pozícióját szerződéssel erősítették meg. A szállás gazdálkodásával a legeltetés végén vagy karácsony előtt számolt el.

A havasi pásztorok csoportja a munkavégzés alapján rétegződött. A legfontosabb személy a számadójuhász volt, aki a legidősebb és legügyesebb juhászok közül került ki. A kötelezettségei közé tartozott meghatározott számú napokon a legelők megtisztí-

Ovčiar valasi v Mlynkoch

Ústav kultúry Slovákov v Maďarsku a Slovenský inštitút Slovenskej republiky v Budapešti otvorili 9. novembra 2017 v Streďisku pilíšskych Slovákov výstavu Ovčiarkeho múzea (Liptovský Hrádok) s názvom „Remeslo a kultúra”. Kurátorka PhDr.

Iveta Zuskinová zbierkový materiál speštrila fotografiami Pavla Socháňa, Jozefa Doležala, Františka Hodoša, ďalej kresbami zbierkových predmetov z 19. a 20. storočia.

V 15. až 17. storočí sa v horských oblastiach Slovenska z východu rozšíril systém chovu oviec známy ako karpatské salašníctvo. Pre salašný chov oviec bolo charakteristické, že sa ovce pásli na holiach, ktoré sa dovtedy hospodársky nevyužívali a chov sa nezameriaval iba na produkciu vlny a mäsa, ale horský chov valašiek sa zameriaval hlavne na produkciu

mlieka. Následkom toho rodiny sa v pôvodnom roľníckom prostredí začali špecializovať na chov oviec, spracovávať mliečnu produkciu a ich znalosti sa dedili z generácie na generáciu. Veľký hospodársky prínos nových foriem chovu oviec v Liptove ocenil panovník kráľ Matej Korvín, ktorý v roku 1474 udelil Veľkú listinu valaských práv a slobôd. Pravdepodobne aj vďaka tomu pôvodné obyvateľstvo nielen v Liptovskej, ale aj Zvolenskej, Oravskej a ďalších stolicách nadobudlo v pastierskej kolonizácii prevahu a stalo sa šíriteľom valaského chovu oviec. Ovčiarsky rok sa delil na dve formy: 1. na obdobie letného spoločného pasenia oviec v celoobecných stádach na holiach a na vyššie položených pasienkoch, 2. na zimný chov oviec na lesných zimoviskách.

Potom ako starostlivosť o zvieratá prešla na profesionálnych ovčiarov, boli vytvorené dobrovoľné združenia salašné spolky. Na čele spolku stál salašný gazda salašník, ktorý dozeral na chod salašného hospodárenia, kontroloval prácu s mliekom, rozdeľovanie produktov a predaj prebytkov, aby sa tak získali peniaze do pokladnice spolku. Nakupoval soľ pre ovce, zabezpečoval prevoz salašného riadu pri sťahovaní salaša, určoval poradie pri košarovaní pozemkov. Na čele spolku stál jeden z chovateľov, salašný

gazda –salašník– a pod jeho správu patrilo celé hospodárenie salaša. Medzi jeho hlavné povinnosti patrilo vybrať vhodných pastierov do funkcie baču a valachov, v mene spolku podpísať s nimi zmluvu a určiť im podmienky hospodárenia. Salašník mal na starosti kontrolu narábania s mliekom, dozor nad rozdeľovaním produktov, starostlivosť o predaj prebytkov, aby sa tak získali peniaze do pokladnice spolku. Nakupoval soľ pre ovce, zabezpečoval prevoz salašného riadu pri sťahovaní salaša, určoval poradie pri košarovaní pozemkov. Medzi hlavné povinnosti patrilo vybrať vhodných pastierov do funkcie baču a valachov, v mene spolku podpísať s nimi zmluvu. Zastupoval záujmy spolku voči bačovi a aj voči vrchnosti. Za svoju prácu dostával odmenu v naturálnej podobe z výrobkov salaša a jeho pozícia bola tiež zmluvne potvrdená. Hospodárenie salaša vyúčtoval salašník po skončení salašného obdobia, alebo pred Vianocami.

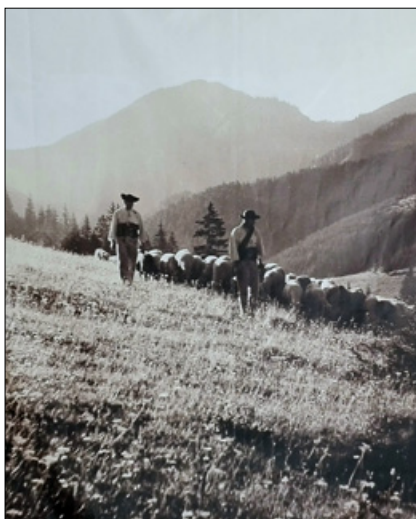

→ tása, a pásztorszállásra vezető út javítása, a szálláshoz tartozó objektumok építésében, illetve áthelyezésében, a szálláshoz tartozó eszközök mozgatásában és javításában történő munkavégzés. A számadó után a sorban a legfontosabb az öregpásztor volt, aki egész évben a számadóval közösen a juhok körüli munkákat végezte. A többi pásztornak, a részeseknek, csak a nyári időszakra szolt a szerződése. Az elvégzett munka alapján volt legeltető, fejő, nyíró juhász. A szálláson sajátos szerepük volt a bárányosoknak, akik a még nem fejhető bárányokat gondozták. A segéd 12 és 15 év közötti legény volt. A terelő, általában a számadó-juhásznak vagy valamelyik pásztornak a fia, vagy testvére volt.

A juhok lakott területeken kívüli szezonális legeltetését segítő épületekre a múltban a pásztorszállás vagy karám megnevezést használták. A pásztorszállás központi épülete a kaliba (kunyhó) volt, ahol régen a juhtejből készült termékeket állították elő és tárolták, ez az épület szolgált a juhászok lakó- és pihenőhelyeül. A kaliba középpontja a földön kialakított, kővel körberakott tűzrakóhely volt, s körülötte helyezték el a tej feldolgozására szolgáló valamennyi fontos edényt. A kevésbé fontos eszközöket a kunyhó külső falánál tárolták. A kunyhóban csak a főjuhász aludt. A pásztorszállás fontos épületei közé tartoztak a karámok és a juhok számára készült menedékek, amelyek a nyáj egybentartását segítették, s legalább részben védelmet nyújtottak a vadállatok és rablók támadása ellen. A juhok elkerített karámja általában két részre volt felosztva: 1. a terelő volt, ahol a juhokat fejés előtt összegyűjtötték, 2. a kerítéssel elhatárolt terület, ahová a már megfejett juhokat engedték. E két részt a fejtől választotta el, ahol a tuskókon ülő juhászok fából készült edényekbe, sajátárokba fejték a juhokat.

A munkanap viszonylag korán indult. A juhászok a nyári időszakban háromkor, tavasszal és ősszel fél ötkor keltek. Elsőként a számadó kelt fel és ő ébresztette a többieket. Felélesztette a paraszat, tüzet rakott és bográcsban vizet melegített. A pásztorok a tejes edények meleg vízzel kiöblítették, majd hozzáláttak a fejéshez. A nyári időszakban a juhokat öt és hat óra között terelték ki a karámból. Igyekeztek mielőbb kiérni a legelőre, hogy a délelőtti legeltetés legalább öt óra hosszáig tartson. A jószágot a szálláson heti egyszer, míg legeltetésükre heti két alkalommal számolták össze. A szálláson csak ünnepnap volt, Szent János napján. Ekkor bárányt vágtak, mivel szokás volt, hogy ha a jerke a szálláson ellett meg, a bárány a pásztorokat illette. A lakomán részt vettek a családtagok, a szállásgazda, esetleg a társulás más tisztségviselői is. A juhászok iszogattak, szórakoztak, eljárták a pásztortáncot, pásztorénekeket énekeltek, dudán és furulyán játszottak.

A juhászokdához szorosan kapcsolódott a zene és a tánc. A juhokat legeltető pásztorok maguk készítették hangszereiket, a furulyák különböző fajtáit, a jellegzetes jelző trombitákat és kürtöket, amelyek segítségével veszély közeledtével jelzéseket adtak le egymásnak. Szlovákia egyes részein ismert a magashegyi pásztorsíp, a fujara, mely 2008-ban felkerült az UNESCO Szellemi Kulturális Örökség Reprezentatív Jegyzékébe. A juhászok ősrégi hangszere a bőrduda (UNESCO, 2016) volt. A leggazdagabb hangszeres tudás-

Skupina valachov sa ďalej delila podľa druhu vykonávaných prác. Najdôležitejšie postavenie mal bača, ktorý patrilo všeobecne medzi najstarších a najšikovnejších ovčiarov. Medzi hlavné povinnosti patrilo starať sa o pasienkové plochy a o majetok spolku, s čím súviselo odpracovanie určitého počtu dní na čistení a údržbe pasienkov, na oprave ciest na salaš, na stavbe a premiestňovaní salašných objektov, na preprave a oprave salašného inventára. Po bačovi mal najdôležitejšie postavenie starší valach poubača, spolu s bačom vykonávali práce okolo oviec počas celého roka. Ostatní pastieri mali zmluvu len na let-

né obdobie. Podľa druhu vykonávaných prác dostali ovčiarci pomenovania paselník, dojčiar, striščiar. Osobitné postavenie mali na salaši pastieri nedojných oviec jarčiar a baraniar. Funkciu pomocníka na salaši vykonával honelník alebo holelník, chlapec vo veku 12- 15 rokov, obvykle syn baču alebo brat niektorého z valachov.

Na súhrnné označenie všetkých stavebných objektov pre sezónne pasenie oviec mimo trvalých sídiel sa v minulosti používalo označenie salaš alebo košar. Centrálnou stavbou salaša je koliba, ktorá v staršom období slúžila ako výrobňa produktov z ovčieho mlieka, sklad týchto výrobkov a tiež obytný a odpočinkový priestor ovčiarov. Ústredným miestom koliby bolo ohnisko vybudované na zemi a obložené kameňmi. Okolo ohniska boli uložené všetky dôležité nádoby a predmety na spracovanie mlieka, menej dôležité veci boli uložené z vonkajšej strany koliby. V kolibe spával jedine hlavný ovčiar, bača. Medzi dôležité stavby na salaši patrili aj ohrady košiar a prístrešia pre ovce, ktorých hlavnou funkciou bolo udržať stádo pokope a aspoň čiastočne ho ochrániť pred dravou zverou a zlodermi. Ohrada pre ovce bola obvykle rozdelená na dve časti: 1. mala názov honelnica, kde boli ovce sústredené pred dojením, a 2. ohrada, kde prechádzali už podojené ovce. Tieto dve časti oddeľoval priestor na dojenie strunga, kde na klátkoch sedákoch sedeli ovčiarci, ktorí postupne do drevených nádob geliet dojili všetky ovce..

Pracovný deň sa začínal pomerne zavčasu. V letnom období sa vstávalo o tretej, na jar a v jeseni o pol piatej. Prvý vstával bača a on budil ostatných. Rozdúchal pahrebu, založil oheň a dal zohriať vodu do kotla. Valasi po vypláchnutí nádob na mlieko teplou vodou, odchádzali všetci ku košiaru dojiť. V letnom období sa ovce vyhánali z košiaru medzi piatou a šiestou hodinou. Snažili sa odísť na pastvu čo najskôr, aby dopoludňajšie pasenie trvalo aspoň päť hodín. Ovce sa na salaši

pravidelne rátili raz týždenne a pri pasení v holi dvakrát týždenne. Len jeden deň bol na salaši sviatočný a to na Jána, keď bývala valaská hostina. Na hostinu zarezali jahňa, lebo bývalo zvykom, že keď sa ovca okotila na salaši, jahniatko patrilo pastierom. Na hostinu prichádzali aj rodinní príslušníci pastierov, salašníkov, prípadne ďalší funkcionári spolku. Pastieri si vypili, zabávali sa, tancovali odzemok, spievali valaské piesne, hrali na gajdách a píšťalách.

S ovčiarstvom je úzko spojený aj špecifický hudobný a tanečný prejav. Pastieri oviec si zhotovovali hudobné nástroje, rôzne druhy píšťal, ako dôležitý signálny nástroj používali trombity a trúbky, ktorými si zo salašov navzájom dávali výstražné znamenia a oznamovali správy. Špecifickým hudobným nástrojom v niektorých oblastiach Slovenska bola fujara, ktorá bola v roku 2008 zapísaná do Zoznamu nemotného

sal rendelkező muzikusok a dudások voltak. Karácsonykor elkísérték a kántálókat, farsangban pedig faluról falura jártak zenélni. Nyáron a pásztorszállásokon, télen pedig a táncos mulatságokon és lakodalmakban játszottak. Szlovákia egész területén ismert eszközös pásztortánc volt az odzemok, melyet furulyaszó vagy dudakiséret mellett jártak.

A legeltetésnél jelentős szerepe volt a kolompnak. Minden számadó igyekezett a nyáj összes kolompját egy hangra, bandába hangolni. A kolomp értéke azonos volt egy juh árával. A juhászok maguk készítették a mindennapi élethez szükséges tárgyakat, munkaeszközöket, a pásztorszállás edényeit, tálakat, merőkanalakat és a sajtfarmákat. Jávorfából faragták a toboz alakú, rügy, csillag, kereszt és a madárláb mintával díszített oštíepok sajtfarmát. A feldolgozott sajt maradákaiból a juhászok a gyerekeknek ajándékolni szoktak mintázó sajtfigurákat készítenek. Arra is ügyeltek, hogy faragott tárgyak ne csak hasznosak, de szépek is legyenek. A pásztorok faragó művésze a hagyományos népművészet alapvető és jellemző megjelenési formái közé tartozik.

A juhászok öltözkézésében regionális eltérések tapasztalhatók. A hegyi és havasi szállások természeti és klimatikus viszonyai megkövetelték, hogy a pásztorok olyan ruházattal rendelkezzenek, amely lehetővé tette számukra, hogy a nehéz munka- és életfeltételekkel is megbirkózzanak. A lipthi juhászok a pásztorszállásra érkezést követően lenből készült ingüket olvasztott faggyúba áztatták, majd a kunyhóban a leégett tűz fölött feketére füstölték azt. Az így impregnált fekete ing a forráságban hűtött, a hidegben fűtött és nem másztak bele a bogarak. Az inget elkopásáig hordták, vagy a legeltetési szezon végén a kunyhó tűzhelyén elégették. A többcsatos derékvédő öv a nehéz fizikai munka során védte a férfit a hidegtől és a sérülésektől. A juhászok ruházatának fontos kiegészítője volt a tarisznya, amelyet régen maguk varrtak és díszítettek. A tarisznya szíj szélessége utalt a juhász rangjára. 6,5 cm széles szíjuk csak a számadóknak lehetett, a havasi pásztorok tarisznyáinak szíja 5 cm széles volt, míg az egyéb háziállatok pásztoraik ilyen tarisznyát nem is hordtak. A juhászok leggyakrabban széleskarimájú fekete kalapokat viseltek. Olvasztott juhaggyúval vonták be, amitől a posztó megszilárdult, megkeményedett és vízállóvá vált. A kalapot bőrszalagra varrt apró kerek fémgombokkal – magocskákkal – díszítették.

A pásztorok jól ismerték a természetet. Képesek voltak a napfelkelte és naplemente, a csillagok, a hold állása, vagy az állatok viselkedése alapján megjósolni az időjárást. Ismerték a különféle fák, gyógynövények és termések gyógyító erejét, s ezeket gyűjtötték is gyógyteák, -levelek és kenőcsöket készítéséhez. Mivel hittek a boszorkák képességeiben, igyekeztek azokat különféle mágikus praktikákkal a juhok szállásától távol tartani.

kulturális dedikátva UNESCO. Starodávnym typickým hudobným nástrojom ovčiarov boli gajdy (UNESCO, 2016). Medzi najstarších a najuniverzálnejších ľudových inštrumentalistov patrili gajdoši. Ich hra bola súčasťou vianočného koledovania a fašiangových obchádzok. V lete hrávali na salašoch a v zime do tanca na zábavách a svadbách. Charakteristickým ovčiarskym tancom na celom území Slovenska bol odzemok, ktorý sa tancoval za sprievodu písťaliek a gajd.

Významnú úlohu pri pasení plnili zvonce. Snahou každého baču bolo mať všetky zvonce v stáde ladené na jeden hlas do bandy. Hodnota jedného zvonca sa často vyrovnala hodnote ovce.

Ovčari zhotovovali pre vlastné potreby predmety pre každodenný život a prácu. Vo voľných chvíľach zhotovovali salašnícky riad,

najmä črpáky, varechy, formy na syr. Formy na oštíepky si vyrezávali z javorového dreva. Na vnútornej ploche formy bolo vyrezané ornamentálne zdobenie, pupčekavý, hviezdičkový, krížikový a paprčkový vzor. Zo zvyškov spracovaného syra robili ovčari syrové zomorfné figúrky, ktoré boli darčekom pre deti a pamiatkou zo salaša. Dbali na to, aby veci,

ktoré urobili, boli nielen účelné, ale aj pekné - aby nielen slúžili, ale aj ukázali. Pastierske rezbárske umenie patrí k základným a charakteristickým prejavom tradičného ľudového umenia.

V oblečení pastierov oviec sa vyskytovali regionálne odlišnosti. Prírodné a klimatické podmienky, v ktorých boli situované horské a hôľne salaše vyžadovali, aby pastieri boli vybavení odevom, ktorý im umožnil zvládnuť náročné pracovné a životné podmienky. Ovčari v Liptove si po príchode na salaš impregnovali ľanovú košeľu namočením do roztopeného ovčieho masla a takto upravenú ju zavesili nad vatru v kolibe, kde sa dymom zaúdlila do tmava. Takáto čierna košeľ

v horúčave chladila, v chlade hriala a nedržal sa v nej žiadny hmyz. Košeľu nosili do zodratia, alebo ju na konci pastierskej sezóny spálili na ohni v kolibe. Široký kožený viacprackový opasok chránil pás muža pri namáhavej telesnej práci, pred chladom a úrazmi. Významným doplnkom odevu ovčiarov bola kapsa, ktorú si v minulosti sami šili a zdobili. Šírka remeňa kapsy bola dokladom o postavení ovčiara v hierarchii pastierskeho stavu. Len bačovia mohli mať remeň široký 6,5 cm, remeň na kapsách valachov dosahoval šírku 5 cm a pastieri iných hospodárskych zvierat takéto kapsy ani nemohli používať. Ovčari väčšinou nosili široké čierne klobúky. Napúšťali si ich roztopeným ovčím lojom, čím súkno spevnelo, stvrdlo a stalo sa nepremokavým. Ozdobou klobúka bol pás z kože ozdobený drobnými okrúhlymi kovovými gombíkmi, magočkami.

Valasi dobre poznali prírodu. Vedeli určiť a predpovedať počasie podľa východu a západu slnka, podľa hviezd, mesiaca, podľa správania sa zvierat. Poznali liečivú moc rôznych drevín, bylín a plodín, zbierali ich a pripravovali liečivé čaje, šťavy a masti. Keďže verili v čarovné schopnosti rôznych bytostí, vykonávali praktiky, aby sa k ovciam a salašu nepriblížili strigy a strigóni.

Testvérvárosi köszöntő

2017. november 25-én a szlovákiai Nagyölvéd (Veľké Ludince) testvérközségünkben köszöntöttük a nyugdíjas, szépkorú lakosságát az Idősek Világnapja alkalmából.

A hogyan a versben is leíratott: dallal, tánccal, jó kedvvel és vidámsággal töltöttük együtt a délutánt, vendéglátóink legnagyobb örömeire. Szívmelengető élmény volt látni, ahogyan az élet nehézségeiben megfáradt szemek lassan-lassan – egyik a másik után – fényesedni látszottak, és végül az előadókkal együtt dalolták az ismert magyar nótákat, örökzöld operett slágereket.

A másfél órás színes, nagyszerű programfolyamban településünket a Községi Ház Néptánccsoportja, valamint a Pilisszentkeresztért Kulturális Egyesület tagjai képviselték Galda Levente elnök úr, nemzetiségi, kulturális és kommunikációs tanácsnok vezetésével.

Este 7-kor búcsút intettük felvidéki barátainknak, mert aznap még Tahitót-faluban is felléptünk a helyi Erzsébet és Katalin napi bálon.

Hálásan köszönjük meghívóinknak, kiváltképp Cseri Zita polgármester asszonynak, ill. Antala Éva, alpolgármester asszonynak, a református lelkész pasztoráció vezetőjének, hogy él még bennük a közös emlék, a közös múlt, amely örökre összeköti a két falu lakosait.

Vargyai Györgyi

Aranyosi Ervin:

Testvérvárosi köszöntő

Mindegy a világnak mely táján születtél,
te a testvériünk vagy, ha magyarrá lettél!
Ősi szülőhelyiünk összeköti létünk,
együtt dobban szívünk, egy nyelvet beszélünk.
Mindegy, a világunk miért szakadt széjjel,
magyarul álmodunk mindig, minden éjjel!
Összeköt a szívünk, összeköt a vériünk,
légy hát üdvözölve jó magyar testvériünk!

Kis műsort terveztünk a tiszteletükre,
ami a mi falunk kulturális tükré.
Egy kis ízelítő pár helyi szokásból,
néhány dal, néhány tánc, amit nem látsz máshol.
Bele csomagoltuk szívünk szeretetét,
érezze jól magát, itt, nálunk a vendég.
Bemutatjuk nekik a szűkebb hazánkat,
melyet feldicsérni megnyitjuk a szánkat!

Közös a mi múltunk, legyen jövőnk is az!
Legyen barátságunk őszinte és igaz!
Ápoljuk nyelvünket, büszke hagyományunk,
megismerve egymást, jó testvérré váljunk!
Vigyétek hát hírét Pilisszentkereszt népének,
baráti jobb kezet nyújtunk most felétek.
Építkezzünk ebből, – nyíló barátságából –
közös jövőt adó tervekre a mából!

Dolgos hétköznapiak!

Sok eseményben gazdag őszt zárt már a PILE SC Taekwon-do szakosztálya. Az idény, mint minden évben most is Közép-Európa legnagyobb versenyével az Eagles Cup-al kezdődött, melyen Jánszki Bálint vett részt, ahonnan sok tapasztalattal tért haza.

Októberben 28-29-én a Községi Házban sikerült két napos csapatépítő táborot szerveznünk, melynek az volt a lényege, hogy az edzések mellett minél több olyan programon vegyünk részt, ahol a csapat jobban össze tud kötődni. Ezen a hétvégi programon 20 fő vett részt. A csapat mind a két napot 2,5 órás edzéssel kezdte.

Szombat délután meglátogatta a csapat az Eleven parkot, majd a közös vacsora következett, utána közös mozizás a tatamin, majd a napot pedig hálósákos alvással zártuk.

Másnap a közös reggeli és edzés után délután (természetesen ebéd is volt, amiért nagy köszönet az Emma Vendéglőnek) a Duna Plázában egy Lézerharcon vettünk részt. A sok pozitív visszajelzésnek és élménynek köszönhetően úgy néz ki jövő tavasszal is szervezünk ilyen csapatépítő hétvégét.

Az élet természetesen nem állt meg itt, hiszen november 11-én Medgyesegyházán került megrendezésre az év utolsó hazai versenye a Diák Olimpia. Csapatunk nagyon eredményesen szerepelt, hiszen 2 ezüstérmet (Dénesi Fanni formagyakorlat, Jánszki Bálint küzdelem) és 1 bronzérmet (Urbanics Benedek küzdelem) nyertünk.

Csapatunk háza táján az élet természetesen nem áll meg mert sok év után újra kis falunkban alacsonyöves vizsgát tartunk december 16-án. A vizsgát Kozák László 5. danos mester vezeti. A vizsga után pedig évzáró bulival zárjuk az 2017-et és egyben elkezdjük a felkészülést jövő évi 5 versenyünkre.

Addig is: **HAJRÁ PILE TKD!**

Glück Géza

A Triola is kivette részét az adventi készülődésből

2017 november 25 én családoktól és gyerekektől volt hangos a Községi ház, mivel ismét Triola Hacacárét tartottunk.

A kreatívkodás mellett, táncház és színház is szórakoztatta a rendezvényre eljövőket, akik egy „mécseses” zenés felvonulással zárták a napot a faluban.

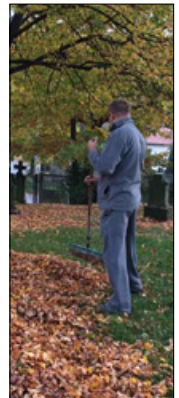
Nagyon szépen köszönjük a támogatást az Önkormányzatnak, valamint a segítséget a szülőknek, barátoknak, mivel nélkülük nem lehetne ilyen színvonalas és dús programot csinálnunk.

Megígérhetjük, hogy rajtunk nem fog múlni a folytatás!!!

Niki, Micsi

Őszi takarítás a temetőben

Nyílt levél közügyben!

Jakab István Parlamenti Alelnök Úrnak!

Igen Tisztelt Alelnök Úr!

Megköszönjük a MEGOSz székházban 2017. október 26-án elhangzott tanácskozáson elhangzott megnyitó beszédét, melyet tagságunk nevében is reménybeli nagybecsűléssel nyugtázunk.

Régen várt gondolatokat, új megoldásokat hallottunk a hozzáink hasonló, osztatlan magánerdő tulajdonokat érintő kérdésekben.

Felbátorodva őszinte a témát ismerő jövőbe mutató szavain, a magán erdőgazdálkodást érintve, az új erdőtörvény szellemében, a Pilis-hegység szívében Pilisszentkereszt községben emberemlékezet óta, de - határozottan a XIX. századi - jobbágy-felszabadítás idején keletkezett, egykori úrbéri közösség, tizenöt éves küzdelméről szeretnék beszámolni és nagyra becsült segítségét kérni.

Röviden leírom, amit a tanácskozás után bátorodtam személyesen elmondani:

Az egykori úrbéri közbirtokosságok a pártállam idején a termelőszövetkezetek szervezésekkel megszűntek. A Pilis hegységben ez a gazdálkodási változat több okból nem jött létre.

Párthatározattal az egész – főleg erdőterületet – mintegy 170 ha átkerült a területileg illetékes Pilisi Parkerdő Gazdasághoz, kezelésre a tkvi. tulajdonjogi kérdések megváltozása nélkül.

Szakzsargonnal a társulat „de facto megszűnt, de jure nem”.

Az 1960-as évek elején a területre állami tisztviselőt, erdőfelügyelőt jelöltek ki. Vágták az erdőt, volt termelés és terület eladás kisajátítás történt a tagság tudta és hozzájárulása nélkül. Részletkérdés, hogy ebből mennyi pénz folyt be, de ez ma már nem érdekes. Az iratok egy része megsemmisült, más lényeges részét ismeretlen jól értesültek eltüntették.

A történeteket mi ma már nem firtatjuk, de a mintegy száz családból álló közösség 2002-ben újjászerveződött. Szigorúan csak olyan tagok vehettek részt az újjászerveződésben, akinek felmenője tagja volt a II. világháború előtti gazdálkodásában.

Az elmúlt 15-20 évnek már súlyra is több kiló írott dokumentuma van, de a lényeg az, hogy megtörtént a cégbejegyzés, erdőgazdálkodói nyilvántartás és valamennyi adózással kapcsolatos hivatalos eljárás. A meginduláshoz, újjászervezéshez

– főként nyugdíjasok – pénzt adtunk össze, mert önhibánkon kívül lekéstünk egy e célra megnyitott 1994-es újjászervezési támogatást.

Végül hat év múlva első ízben törvény szerint erdészeti szakértő bevonásával elkezdtük a termelést – gazdálkodást, szerződéssel a helyi erdészet Visegrádi feletteseinek az engedélyével. Töven megvásárolták és kifizették a faanyagot. A bevételt természetesen a törvény szerint elosztottuk. Ígéretünk szerint a tagságnak visszafizettük az induláskor tagi támogatásként átvett összeget.

A következő év termelését szerettük volna állami cég bevonása nélkül, ahogy az elődeink majd száz évig tették, egyénileg bonyolítani, hiszen osztatlan magán tulajdonról van szó.

Még egyszer tudtunk termelni 2009-ben.

Ezután a Visegrádi Parkerdő Zrt. feljelentett bennünket az erdőfelügyelőiségnél. Új neve Állami Erdészeti Szolgálat Gödöllő, végül a hivatal, amelyik törvényszerűen: 2003-ban kiadott egy gazdálkodói engedélyt, 2010-ben visszavonta és nem adott részünkre újabb tíz évre Erdőgazdálkodói üzemi tervet.

Több mint egy tucat, ügyvédet, jogászt fizettünk, eredménytelenül. Tudjuk igazunkat, de az a mondás járja a Pilisben is: ma sajnos a törvénykezésben jogszolgáltatás van és nem igazságszolgáltatás!!!

Tisztelt Alelnök Úr!

Egy dolgozós kis falu közel húsz év küzdelme, panaszának szűkített változata fekszik Ön előtt. Bírjuk értékes ígéretét, amelyet az Erdészeti központ tanácskozásán adott, mely szerint vizsztatér az ügyre.

István király országának a Pilisi hegyekben élő, hazáját szerető, tót-szlovák, sváb-német kisebbsége nagy reménnyel várja segítségét, melyet ezúton is megköszönünk.

A fentiek egy elkeseredett – reményvesztett faluközösség nevében írja a közösség 15 éve választott vezetője:

Tisztelettel

Gaján Vilmos
társulati elnök

Tájékoztatásul közlöm újabban a hivatalok a társulatot: Pilisszentkereszti volt úrbéreseket erdőbirtokosságaként nevezik, Pilisszentkereszt, Fő u 19. telephellyel.

Helytörténeti mozaik – Gaján Vilmostól

■ Már sajnos elhunyt az idős hölgy aki nevezetes volt a helyi hagyományok ápolásában, származásilag lengyel nagypolgári családból származott. Genszky-lánként született, a Szentendre és Vidéke néhány éve írt a családról.

Azt a pillanatot sikerült elkapnom, amikor kis karácsonyi díszet hoz elhunyt szerettei sírjára, abban a hátikosárban, amelynek készítői ugyancsak a temetőben nyugszanak. Ma már alig látunk hasonlót. Helybeli neve „háto”.

■ Ezen felvételt kéresemre egy fiatal, túraversenyző készítette. Ahogy mondta – felszaladok az éleskő „osztrá szkala” csúcsához. Ma már egyszerűbb a helyzet, mert ott van a Boldog Özséb kilátó, de oda kell menni a térdig érő hóban.

Falunkat tíz évnél régebbi állapotában mutatja a fotó. A helytörténet szerelmesei tudni vélik – amit magam idelent megéltem – odafönt a Pilis tetőről: 1945 karácsonyán a szovjet katonák közel tízezer aknát lőttek a falura, ahol a német Feldhernhalle (szabadfordításban Istenek Csarnoka) nevű pánccélgránátos alakulat védkezett, illetve harcokcsilövedékekkel válaszolt.

fotó: Gaján V. és M. Walter

Pilisszentkereszt Község Önkormányzata és a Pilisszentkereszt Plébánia

*Szeretettel meghívja Önt és kedves családját
a negyedik Adventi gyertyagyújtásra*

december 23-án, szombaton 18.00 órára az Emlékparkba

A közös imádságot és a rövid köszöntőt követően az ünnepi műsor közreműködői:

◆ **Pilisszentkereszt Pávakör** ◆

◆ **Pilisszentkereszt Községi Ház Néptánccsoportja** ◆

◆ **Psszt Pilisi Színjátszók társulata és gyerekszínjátszói** ◆

◆ **Triola Gyerekház** ◆

Szeretettel várunk mindenkit forralt borral, teával, süteménnyel!

Pilisszentkereszt HÍRFORRÁS

Pilisszentkereszt Község
Önkormányzatának hírlevele

MEGJELENIK NEGYEDÉVENTE, 800 PÉLDÁNYBAN
ÉS PILISSZENTKERESZT ÖSSZES LAKÓJÁHOZ ELJUT

Alapító: Pilisszentkereszt Község Önkormányzata
2098 Pilisszentkereszt, Fő út 12.
Tel.: 26/547-500
E-mail: mlynky@t-online.hu

Kiadó: **Pilisi Klastrom Nonprofit Kft.**
e-mail: klastromkft@pilisszentkereszt.hu

A hirdetési tarifák 2017-ben:

Apróhirdetés 20 szóig: 500 Ft, 1/16 oldal: 750 Ft, 1/8 oldal: 1400 Ft, 1/4 oldal: 2800 Ft, 1/2 oldal: 5600 Ft,
1/1 oldal: 11 000 Ft. Hirdetéseiket a klastromkft@pilisszentkereszt.hu címre várjuk.

Szerkeszti: A szerkesztőbizottság
Felelős szerkesztő: Nyitrai Zsuzsa
Nyomda: Europrinting Kft.
Az újság színesben is olvasható a www.pilisszentkereszt.hu
és a www.pilisi-klastrom.hu honlapokon.
ISSN 2060-5110 (Nyomtatott) HU ISSN 2060-5129 (Online)